

Ideologiernas död, i Kuba?

Eva Björklund,
fritt efter ett par artiklar av
Arnold August januari 2017

Under senaste året har allt fler artiklar dykt upp i Kubas bloggosfär som mer eller mindre underförstått hävdar ideologiernas död. De betecknar höger och vänster som stora vanföreställningar och hävdar att "livet är mer sammansatt än ideologierna". I början försiktigt, men snart allt djärvare om "den ofrukt samma motsättningen mellan socialism och kapitalism" och att Kubas revolutionärer bör vara "balanserade och djupsinniga" i sin kritik av USA-imperialismen.

August, som var med på 60-talet, skriver att det var samma sak då, "ideologiernas slut" drevs av den ledande USA-sociologen Daniel Bell. Han var inte ensam om tanken som hävdade att såväl Sovjetsocialismen som Västkapitalismen hade misslyckats och att ett tredje alternativ behövdes. Bell ansåg sig vara "vänster".

Vänstervågen

Men 60-70-talets vänstervåg i USA och Europa, motståndet mot USAs krig mot Vietnam, frihetskampen i de gamla europeiska kolonierna, medborgarrättsrörelsen i USA, Kubas revolution gav nytt liv åt ideologiernas kamp. Dock vid sekelskiftet återlanserades tanken i ny kostym: Fukiyamas "historiens slut" - kapitalismens seger över hela världen.

Utom i Kuba, skriver August. Sedan 1953 har Kuba varit centrum i utvecklingen av de marxistiska principerna och deras tillämpning. Varje Fidels skrivna eller talade ord har varit motor i den utvecklingen. Den är inte förlegad, tvärtom, den fortsätter i varje nytt läge. Annars skulle Kuba inte överlevt sina fienders hela denna tid.

Signalerna kommer från USA, de vill sopa undan den ideologiska konflikten, vara praktiska, finna medelvägen. Det verkar mer attraktivt än att framstå som kontrarevolutionärer. Erfarenheterna från förra vågen visade att kålsuparteorins anhängare snabbt också blev kapitalismens. Målet för "Ideologiernas död" på 60-talet och idag är att utrota marxismen och socialismen.

Samma skrot och korn

Kubas "vänsteropposition" och högerkantens USA-anhängare är av samma skrot och korn. I Kuba finns en öppet USA-vänlig opposition och en förklädd, de så kallade vänsteristerna. De anför en "moderat" kritik av USAs sociala, ekonomiska och politiska system. De ansluter sig

inte öppet till kapitalismen, som högeroppositionen, som håller upp USA som drömland. "Vänsteristerna" ser sig som "demokratiska socialister", motståndare till det de kallar den auktoritära socialismen i Kuba.

Ofta argumenteras för att godta "det minst onda", att båda systemen är bristfälliga men framför allt socialismen, så den tanken slås bort. Medan kapitalismen sägs kunna och böra förbättras, snyggas upp för att undvika socialismen.

Här i Kuba som redan har uppnått socialism lyder argumentet att kapitalismen har en del goda inslag, så låt oss införliva dem i socialismen - som om de båda systemen vore kompatibla, går att förena, vilket så klart inte går. Det vore som att använda reservdelar till en Timex klocka (kapitalism) för att laga en Rolex (socialism)."

Några "vänsterister" hänvisar till att Kuba ju "inför vissa inslag från kapitalismen", men marknadsekonomi har funnits mycket längre än kapitalismen, den har inte upfunnits av kapitalismen och är inte synonym med den eller något annat system. Tvärtom, de förändringar som införts i Kuba bidrar till att förbättra Rolexen, men inte med gamla begagnade delar som inte passar.

"Vänsteroppositioner" föreslår i praktiken att införa den "Amerikanska drömmen" i Kuba, fastän de häftigt förnekar det. De betecknar sig själva som "socialistiska demokrater", i opposition mot den förment auktoritära kubanska socialismen.

Manipulerat demokratibegrepp

USAs "den enda vägen" har specialiserat sig på att manipulera begreppen. "Demokrati" är kanske politikens mest manipulerade begrepp som kort sagt har blivit nyckelordet mot socialismen. När någon i eller om Kuba lägger etiketten "demokrati" till begreppet socialism vet de i Norr som vill undergräva revolutionen att denne tillhör rätta sidan.

Varken den vänsteristiska oppositionens eller den öppet USA-inriktade högerens inflytande bör underskattas. De olika tendenserna har en påtaglig sak gemensam, alla betecknar Kubas system och regering som "auktoritära": kommunistpartiet och armén överallt närvarande, ett centraliserat system, där staten kontrollerar allt (de har inte märkt de omfattande decentraliseringarna sedan 2008, dock på egna villkor, inom socialismen).

Vänsteristernas hållning är till synes att främja socialism, men en "demokratisk" sådan. För att stärka den tesen sägs alla Kubas problem bero på det "auktoritära styret." Högern som förordar USA-anslutning kritiserar regeringen för att inte tillräckligt fort och långtgående införa "kapitalistiska metoder".

Diskussionen om hur socialismen och det politiska systemet ska förbättras är livlig. Vissa bloggares närhet till USA är ett nytt inslag på många nivåer och sammanhang, också i officiella media. Men många socialister gör dagligen motstånd i sociala medier mot det ord- och kulturkrig som leds från USA.

"Oppositionen" vänder sig till fientligt sinnade utländska medier som utan undantag applåderar "alternativen" och utmålar Kuba som auktoritärt och diktatoriskt och baktalar de progressiva. Medan de svartlistar de som argumenterar för att det socialistiska samhällets deltagande demokrati ska bli mer deltagande också i praktiken.